

Nr 512.

Av fröken **Vinge**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 136, angående anslag för budgetåret 1951/52 till skolöverstyrelsen m. m.

I proposition nr 136 angående anslag till skolöverstyrelsen för budgetåret 1951/52 uppdragas även vissa riktlinjer för de högre skolornas utveckling under övergångstiden före enhetsskolans införande. Bland annat behandlas möjligheterna att i skoldistrikt, där engelska införts i folkskolans femte klass, ordna övergång från sjätte klassen till någon av klasserna 2⁴ eller 3⁵.

Att i propositionen så pass stort utrymme beredes redogörelsen för detta system, det s. k. stocksundssystemet, förefaller att bottna mera i hänsyn till den nuvarande krissituationen i fråga om skollokaler och lärarkrafter än i omsorg om eleverna i dessa skoldistrikt. Man får inte bortse från risken att detta system kan komma att leda till ökad hets, inte bara för de elever som utan väsentlig omläggning av tim- och kursplanerna och utan modifikationer av nuvarande realexamensfordringar skulle försöka avlägga examen efter samma antal år som elever i de femåriga realskolorna, där tim- och kursplanerna redan från början anpassats efter detta studiemål. Ännu mer pressar betygsjaktet de mindre studiebegåvade eleverna, som kanske trots stora ansträngningar ändå inte lyckas få betyg, som berättiga dem till inträde i 2⁴. Därtill kommer att eleverna i dessa skoldistrikt lätt kunna bibringas den uppfattningen, att en teoretiskt betonad examen är ett mera eftersträfvansvärt mål än en aldrig så grundlig utbildning för ett praktiskt yrke.

Eftersom realskolorna och de kommunala mellanskolorna ofta ta emot elever från olika skoldistrikt, även sådana som f. n. inte anse sig kunna införa engelska i femte, komma eleverna i 2⁴ att tillhöra tre olika kategorier, nämligen dels sådana som kommit in direkt från sjätte, dels sådana som trots undervisning i engelska endast lyckats komma in i 1⁴, dels sådana som kommit in i 1⁴ från skoldistrikt, som inte infört engelska i femte. Dessa tre kategorier ha olika förkunskaper inte bara i engelska. Undervisningen i realskolan (kommunala mellanskolan) måste säkerligen differentieras med hänsyn därtill. Propositionen synes emellertid endast förutsätta avvikelser från folkskolans undervisningsplan.

På grund av de från många håll omvittnade goda erfarenheterna av undervisning i engelska redan i folkskolans femte klass böra försök med sådan undervisning säkerligen göras i stor utsträckning i olika typer av skol-

distrikt. Därvid måste emellertid uppmärksamhet ägnas åt frågan om vilka andra ämnen som i stället måste beskäras. Det kan f. ö. hända att antalet undervisningstimmar i engelska i folkskolans sista klasser måste begränsas för dem som börjat läsa engelska i femte för att inte andra väsentliga ämnen skola försummas. Resultaten av försöksverksamheten torde också få visa, om undervisningen i engelska bör differentieras från femte eller sjätte klassen, så att inte hänsynen till de elever, som ämna söka in i 2⁴, leder till onödigt grammatikplugg även för de övriga, eller om differentiering endast bör göras på realskolestadiet.

Under alla förhållanden torde det s. k. stocksundssystemet icke böra tillämpas i någon större utsträckning, innan skolöverstyrelsen utarbetat alternativa tim- och kursplaner för realskolan. Därvid torde också en modifikation av realexamensfordringarna böra övervägas.

Undertecknad får därför hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 136 ville beakta vad här ovan anförts.

Stockholm den 7 april 1951.

Margit Vinge.
